

“Η τύχη μες στα τείχη”

Μετά την επίσκεψη στο Μουσείο

Δραστηριότητες προέκτασης του εκπαιδευτικού προγράμματος,
στα πλαίσια διαφόρων γνωστικών αντικειμένων

Ιστορία

- Αλλαγές στη διοίκηση της Κύπρου από το 1191 μέχρι το 1571 (Διαδοχικές καταλήψεις της Κύπρου από τους Δυτικοευρωπαίους και τους Οθωμανούς: Ριχάρδος ο Λεοντόκαρδος, Ναΐτες, Λουζινιάν, Ενετοί, Οθωμανοί).
- Βασικά χαρακτηριστικά της διοικητικής και κοινωνικής οργάνωσης της Κύπρου κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας και Ενετοκρατίας (Φεουδαρχικό σύστημα, κοινωνικές ανισότητες, ανέχεια, λαϊκές εξεγέρσεις).
- Πολιτισμικές επιδράσεις των Φράγκων και Ενετών στην Κύπρο.
 - (α) Θρύλοι και παραδόσεις που σχετίζονται την περίοδο της Φραγκοκρατίας και Ενετοκρατίας.
 - (β) Λογοτεχνικές δημιουργίες, γλωσσικές επιδράσεις κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας.

Ιστορία

Αγία Σοφία, κατεχόμενη Λευκωσία

Ιερός Ναός Χρυσалиνιώτισσας

(γ) Ορθόδοξα και λατινικά μνημεία: Ναοί (π.χ. Αγία Σοφία, Παναγία της Χρυσалиνιώτισσας), οχυρωματικά έργα (τείχη Λευκωσίας και Αμμοχώστου, ενετικά κάστρα, κ.λ.π.). Αξιοποίησή τους σήμερα και τρόποι βελτίωσης της πρόσβασης, της επισκεψιμότητας, του τρόπου παρουσίασής τους στο κοινό (δημιουργία Qr codes από τα παιδιά).

- ❑ Οικοδομικά υλικά και εργαλεία στον Μεσαίωνα, σε σχέση με το σήμερα (χρήση, βαθμός δυσκολίας, χρόνος παραγωγής ενός έργου).
- ❑ Πολιορκητικά / πολεμικά μέσα την εποχή του Μεσαίωνα, σε σχέση με το σήμερα.

Ελληνικά

Με τη χρήση του παζλ, που προσφέρεται στο τέλος του προγράμματος ως δώρο στα παιδιά, δίνεται έμφαση στις ονομασίες των προμαχώνων και η εισήγηση για δημιουργία ακροστοιχίδων με το όνομα του προμαχώνα της επιλογής τους.

- Δημιουργία αινιγμάτων με τα ονόματα των προμαχώνων. π.χ. Ποιο όνομα προμαχώνα μοιάζει με κάποιο λαχανικό; (Ρόκας)
- Ποιου προμαχώνα το όνομα θυμίζει όνομα αγγείου με το οποίο σερβιριζόταν κρασί; (Καράφα)

Στα πλαίσια **ανάπτυξης** της ιστορικής ενσυναίσθησης, με βάση τα όσα έμαθαν στο **πρόγραμμα σχετικά με το ιστορικό** συγκείμενο της εποχής εκείνης, παράγουν προφορικό ή και γραπτό λόγο με τον εξής τίτλο: **“Ένα παιδί από την εποχή της Ενετοκρατίας, που έχασε το σπίτι του κατά το γκρέμισμα των φράγκικων τειχών και όλων των κτηρίων που θα βρίσκονταν έξω από τα νέα τειχη των Ενετών, αφηγείται ... (συναισθήματα, ανησυχίες, φόβοι)”**.

Γραφικό από τις ψηφιακές εφαρμογές του εκπαιδευτικού προγράμματος “Η τύχη μες στα τείχη”

Ελληνικά

- ▶ Παιδιά σ' όλο τον κόσμο υποχρεώνονται να αλλάξουν τόπο διαμονής στις μέρες μας, λόγω συγκρούσεων, λόγω φυσικών καταστροφών, λόγω φτώχειας:
- ▶ -έρευνα, αναφορά σε παραδείγματα.
- ▶ -συζήτηση για τις συνθήκες μετακίνησης, διαβίωσης, για τα συναισθήματα αυτών των παιδιών και των οικογενειών τους.

Πρόσφυγες, Κύπρος 1974
Κύπρος 1974 - Φωτογραφικό Αρχείο

Μικρασιάτες πρόσφυγες, 1922
Μ. Κατσιγέρας, Ελλάδα 20ος αιώνας
Οι φωτογραφίες (2000)

Παιδική εργασία

Υπάρχει σήμερα στον κόσμο;

(Έρευνα–δημιουργία διαφωτιστικού/ενημερωτικού υλικού).

Εργοστάσια τούβλων στο
Πακιστάν, Νοέμβριος 2023

Φωτογράφος National Geographic: Muhammed Muheisen, βραβευένος δύο φορές με Pulitzer

<https://muhammedmuheisen.com/>

Τέχνη

- » Με αφορμή το σχήμα των τειχών της Λευκωσίας σχεδιάζω μια δική μου εκδοχή των τειχών, χρησιμοποιώντας διάφορα υλικά.
- » Δημιουργία ενός graffiti που θα μπορούσε να διακοσμήσει ένα κτίριο στη Λευκωσία, που να έχει θέμα τα **τείχη της Λευκωσίας**.
- » Παιδί της Ενετοκρατίας, παιδί που έχασε το σπίτι του κατά την τουρκική εισβολή το 1974, παιδί της σύγχρονης προσφυγιάς: Εικαστική απόδοση του παραλληλισμού.
- » Η γέφυρα - πλατεία Ελευθερίας ενώνει την παλιά και σύγχρονη πόλη της Λευκωσίας. Εικαστική προσέγγιση.

«Εικ-αστική παρέμβαση», τοιχογραφία σε τυφλή όψη κτιρίου στη Λευκωσία, στο πλαίσιο μιας δράσης δημόσιας τέχνης της Βουλής των Αντιπροσώπων, καλλιτέχνης INO (Ελλάδα)

Περιβαλλοντική Μελέτη

Πεδιαίος ποταμός, πηγή φωτογραφίας Digital Cyprus

Πράσινη γραμμή, φωτογραφία Ρόμαν Ρομπρέκ

- ❖ Ο Πεδιαίος ποταμός: Η χρήση του στην ανάπτυξη της πόλης της Λευκωσίας.
- ❖ Το γραμμικό πάρκο στον Πεδιαίο ποταμό και η σχέση του με την πόλη της Λευκωσίας, εντός και εκτός των τειχών.
- ❖ Πράσινη Γραμμή: Γιατί σήμερα είναι ολοπράσινη;
- ❖ Η τάφρος γύρω από τα τείχη και η χρήση της σήμερα. Βρίσκω χρήσεις που θεωρώ περιβαλλοντικά θετικές και εισηγούμαι πιθανές χρήσεις για καλύτερη ανάπτυξη.

Μουσική

» Η παλιά και σύγχρονη πόλη της Λευκωσίας. Δημιουργία ήχων που αντιπροσωπεύουν την καθημέρα και ηχογράφησή τους.

» Μεσαιωνική μουσική της Κύπρου. Τραγούδια που αναφέρονται σε γεγονότα της εποχής του Μεσαίωνα π.χ Αροδαφνούδα.

<https://www.youtube.com/watch?v=8WV15JWBeHo>

» Τραγούδια που αναφέρονται στη Λευκωσία.

π.χ “Της Λευκωσίας τα πουλιά”

Στίχοι - Μουσική Γιώργος Καλογήρου, Τραγούδι: Μαρία Παπαλεον

<https://www.youtube.com/watch?v=hCYgYMwnNlw>

π.Χ “Για σένα Λευκωσία”

Στίχους έγραψαν τα παιδιά των Δημοτικών σχολείων μείζονος Λευκωσίας σε μουσική επένδυση - παραγωγή του Ευθύβουλου Θεοχάρους, τραγούδι: Έλενα Παπαπαναγιώτου

<https://www.youtube.com/watch?v=K6OdwMONPnc>

» Δημιουργία τετράστιχου για τη Λευκωσία και μελοποίησή του.

Γεωγραφία

Θερισμένα σιτηρά στην πεδιάδα της Μεσαορίας.
πηγή φωτογραφίας Polignosi

Μεσαορία, πηγή φωτογραφίας
Cyprus Interiors II: The Mesaoria

- › Η Μεσαορία και η Λευκωσία ως μέρος της μεγαλύτερης πεδιάδας του νησιού.
- › Η ανάπτυξη και η έκταση της πόλης σε σχέση με την πεδιάδα.
- › Οι τρεις πύλες των τειχών (Αμμοχώστου, Πάφου και Κερύνειας). Εντοπισμός τους στον χάρτη, σχεδιασμός των διαδρομών και καταγραφή των περιοχών και κοινοτήτων που συναντά κανείς μέχρι την αντίστοιχη πόλη.
- › Σύγκριση των τειχών της Λευκωσίας με τα τείχη πόλεων σε άλλες περιοχές της Μεσογείου, τα οποία έχουν σχεδιαστεί από τον ίδιο αρχιτέκτονα (Ηράκλειο Κρήτης (Χάνδακας), Παλμανόβα στην Ιταλία).
- › Εντοπισμός προμαχώνων που βρίσκονται στην κατεχόμενη Λευκωσία.
- › Μελέτη της οικιστικής ανάπτυξης της Λευκωσίας στον Νότο και στον Βορρά.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Έρευνα - Συγγραφή - Επιμέλεια - Εφαρμογή:

Χριστιάνα Παπαδοπούλου και Κλειώ Φλουρέντζου
(Σύμβουλοι Μουσειακής Αγωγής)

Εποπτεία: Τερέζα Λαμπριανού, Δήμητρα Μέσσιου,
Παναγιώτα Ρούσου-Μιχαηλίδου (Επιθεωρήτριες Δημοτικής Εκπαίδευσης)

Επιστημονική Σύμβουλος: Έλενα Πογιατζή – Ρίχτερ (Αρχαιολόγος)

Ανάπτυξη λογισμικού: Παναγιώτης Κυριάκου (CYENS)

Σχεδιασμός Εικονογράφηση Animation: Λυδία Κυπριανού